

II.

Met dit schrijven wil ik sympathie betuigen met hetgeen prof. PEKELHARING schreef en anderen opwekken die beweging te steunen. Wil men onze Maatschappij redden, want het is niet onwaarschijnlijk, dat voor verscheidene leden de laatste gebeurtenissen reden zullen zijn om den band, die hen nog met onze Maatschappij verbond, geheel te verbreken, dan moet men tot de oude tradities terugkeeren en dan diene men het pad te verlaten, dat tegen verwachting niet naar boven voerde, maar ons steeds verder van den goeden weg verwijderde. De band toch, die vele leden met onze Maatschappij verbindt, is niet sterk en in den laatsten tijd vooral voor de leden buiten de groote steden nog zwakker geworden. Had men indertijd te Zwolle, ik meen in 1903, het voorstel van de afdeling *Rotterdam* tot de onderlinge, verplichte verzekering aangenomen, dan zou nu alles heel anders zijn en zou men zich nog wel eens bedenken en niet dadelijk dreigen de gemeenschap te verlaten, indien men zijn zin niet kreeg; maar dat is nu, jammer genoeg, te laat. Het is echter niet te laat om terugtekeeren en het plan van prof. PEKELHARING te volgen; er blijven nog genoeg ideëele en anderen redenen over om ons te zamen te houden. Vroeger was dit toch ook het geval en juist buiten is de band met de Maatschappij zwakker geworden, sedert men zich meer in de richting van de vakvereeniging voortbewoog. De onderwerpen, die door het hoofdbestuur ter behandeling werden gezonden, vonden in de afdelingsvergaderingen steeds minder belangstelling; de vergaderingen werden steeds minder bezocht, omdat men de onderwerpen niet belangrijk genoeg vond en meende zijn tijd beter te kunnen besteden. De algemeene vergaderingen, waar vroeger zoo'n prettige geest heerschte, werden steeds vervelender, behalve voor enkelen. De arts van buiten, die daar vroeger kwam om oude vrienden weer te ontmoeten en nieuwe te maken, was er op een prettige wijze eens uit, luisterde met belangstelling naar de gehouden redevoeringen, hoorde ook nog andere zaken, keerde opgewekt naar huis terug en ging opgefrischt weder aan zijn werk; zoo waren er velen ook uit de steden. Dat is nu in de laatste jaren anders geworden; er zijn er nog vele van de vroegere trouwe bezoekers der algemeene vergadering over, maar zij komen niet meer, de aardigheid is er voor hen af; maar, indien zij nog eens een ouderwetsche algemeene vergadering konden bijwonen, ik denk, dat er dan weer velen op het appèl zouden verschijnen. Daartegenover staat, dat de contributie steeds gestegen is, zoodat menigeen zich afvraagt: waarom blijf ik nog lid? Laten zij, die dezelfde vakbelangen hebben, zich aaneensluiten om krachtig voor die belangen optekomen en laat onze Maatschappij blijven, wat zij vroeger was, toen er over vakbelangen weinig of niet werd gesproken; het groote familiehuus, waar allen te zamen kwamen, hoe verschillend werkkning en positie ook mocht zijn.

A. BAKHUYSEN SCHULD.

Renkum, Oranje Nassau's Oord, 6 Januari 1919.

III.

Het ingezonden stuk van prof. PEKELHARING zal vele leden onzer Maatschappij met angst hebben vervuld, wat betreft haar toekomst. Dat van liefde voor de Maatschappij getuigende stuk wil ik echter niet onweersproken laten, omdat ik dien angst niet deel.

Het is begrijpelijk, dat velen in de laatste jaren den indruk hebben gekregen, dat in onze Maatschappij de engere vakbelangen dreigen op de spits te worden gedreven. Mijns inziens is dat echter niet meer dan schijn. De voorgenomen ziekteverzekeringswetten hebben geëischt, dat de Maatschappij, en vooral met het oog op algemeen maatschappelijke belangen, op haar post stond en moest trachten leiding te geven, hetgeen zij heeft gedaan naar beste weten.

Bij de practische uitvoering van onderscheidene maatregelen, die daarvoor noodig waren, moesten zich wel kleinere conflicten voordoen bij de uiteenlopende belangen